FINANSSIALA

2.11.2026

Antti Laitila
Olli Salmi

Talousvaliokunnalle

K 20/2026 vp
Eduskunnan pankkivaltuuston kertomus 2025

Ennakoitavuus ja oikeusvarmuus yhä tärkeämpää valvojan toiminnassa

- Finanssiala ry (FA) yhtyy kertomuksen tilannekuvaan, jonka mukaan Suomen rahoitusjärjestelmä on geopoliittisen tilanteen epävarmuudesta huolimatta hyvässä kunnossa
- Myös muiden palveluntarjoajien kuin pankkien on otettava vastuuta petostorjunnasta verkossa
- Finanssivalvonnan toiminnassa tulisi kiinnittää huomiota valvonnan ennakoitavuuteen ja oikeusvarmuuteen
- Kansallista lisäsääntelyä kannattaa välttää pankkien kilpailukyvyn edistämiseksi
- Ennakoitavan toiminnan tulisi olla osa valvojan toimintakulttuuria rahoituksen myöntömahdollisuuksien kehittämiseksi

FA kiittää mahdollisuudesta lausua pankkivaltuuston kertomuksesta 2025 ja esittää lausunnossaan huomioita kertomuksessa käsitellyistä asioista.

1 Pankkivaltuuston arvio Finanssivalvonnan toiminnasta kertomusvuonna

1.1 Pankkivaltuuston kehotukset Finanssivalvonnalle

Makrovakausvälineiden kohdistuminen erilaisiin kotitalouksiin

Finanssivalvonnalle (Fiva) on kesäkuussa 2026 voimaan tulleilla sääntelymuutoksilla annettu mahdollisuus nostaa muiden kuin ensiasunnon ostajien asuntolainan enimmäisluototussuhde 95 prosenttiin vakuuksien arvosta. Fiva on hyödyntänyt tätä mahdollisuutta, mikä FA:n mielestä on vallitsevassa asuntomarkkinatilanteessa oikein. Se helpottaa esimerkiksi sellaisten asunnonvaihtajien tilannetta, joiden säästöt ovat huvenneet vanhan asunnon hinnan laskiessa. Korkeampi lainakatto vapauttaa varoja esimerkiksi hankittavan kohteen remontointiin ja mahdollistaa taloudellisen puskurin keräämisen muullakin kuin asuntovarallisuudella, jos lainansaaja hajauttaa varallisuuttaan.

Pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksen saatavuus

Eduskunta päätti luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivin (”CRD6”) täytäntöönpanosäännöksiä hyväksyessään (HE 22/2026 vp) Suomen käyttävän EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisen jäsenvaltio-option, joka mahdollistaa asuinkiinteistövakuudellisten luottojen lievemmän riskipainokohtelun jatkamisen vuoden 2032 loppuun saakka. FA kannatti eduskunnan omaksumaa linjaa, joka on pääministeri Orpon hallitusohjelmassa mainitun kansallisen lisäsääntelyn välttämistavoitteen mukainen.

Päätös on yritysluotonannon kannalta merkityksellinen, koska asuinkiinteistöjä käytetään yleisesti myös yritysluottojen vakuutena. Option käyttäminen mahdollistaa yritysluotonannon suuntaamisen Suomeen tässä suhteessa samoilla ehdoilla kuin muihin option käyttöön ottaviin jäsenvaltioihin.

Yleisemmin FA toteaa, että pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksen saatavuudessa ei ole Suomessa kokonaisuutena tarkastellen järjestelmätason ongelmia. Syksyn 2026 pk-yritysbarometrin mukaan ulkoisen rahoituksen käyttö on jonkin verran vähentynyt vuoden takaisesta tilanteesta, mutta kaikista pk-yrityksistä vain viisi prosenttia kertoi saaneensa kielteisen rahoituspäätöksen haettuaan rahoitusta.

Pankkihuijaukset

Pankkien asiakkaisiin kohdistuvista petoksista ja niiden yrityksistä käydään edelleen vilkasta julkista keskustelua. Pankkien toimintaa huijausten torjunnassa ei kuitenkaan voida ratkaisevasti tehostaa valvonnalla, koska pankit tekevät jo voimassa olevan sääntelyn puitteissa paljon. Finanssialan toive tulevallekin vaalikaudelle on, että pankeille annetaan lainsäädännössä nykyistä paremmat mahdollisuudet huijausten torjumiseen edistämällä sekä pankkien keskinäistä tietojenvaihtoa että pankkien ja viranomaisten välistä tietojenvaihtoa. Tällöin on tarkasteltava muun muassa pankkisalaisuutta ja tietosuojaan liittyvää lainsäädäntöä.

Kertomuksen verkkomaksamisen turvallisuutta käsittelevässä osiossa todetaan myös sosiaalisen median alustojen, hakukoneiden ja teleoperaattorien roolia huijausten torjunnassa olevan syytä vahvistaa. FA yhtyy näihin huomioihin. Huijaukset ovat usein monikanavaisia ja niihin puuttuminen jo ennen asiakkaan päätymistä varsinaiseen maksutapahtumaan on tarpeen. Kertomuksessa mainitulla tavalla valmisteilla on asiaan liittyvää EU-sääntelyä, mutta sääntelytoimien lisäksi myös operatiivisen tason toimintaan olisi nykyistä kattavammin kytkettävä muutkin toimijat kuin pankit. FA ehdottaakin jatkuvalla rahoituksella toimivan kansallisen digihuijausten torjuntaohjelman käynnistämistä. Mukaan ohjelmaan olisi pankkien ja viranomaisten lisäksi saatava muun muassa teleoperaattorit ja verkkokaupan alustat.

2 Finanssivalvonnan toiminnassa on painotettava ennakoitavuutta ja oikeusvarmuutta

FA painottaa käytännön valvontatoiminnan ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden merkitystä finanssialan yrityksille. Sääntelyn noudattamista valvoessaan Finanssivalvonta ei aina ota edes pyynnöstä ennakolta kantaa siihen, onko yrityksen tulkinta sääntelyn sisällöstä oikea tai mahdollinen, vaan puuttuu havaitsemaansa, mielestään virheelliseen tai puutteelliseen tulkintaan vasta jälkikäteen.

On selvää, ettei valvoja voi etukäteen huomioida sääntelyn kaikkia mahdollisia soveltamistilanteita eikä valvontaviranomaisen tulekaan turhaan kaventaa sääntelyyn usein tarkoituksella jätettyä joustavuutta. Valvojan pidättyvyys omien tulkintojensa ilmaisemisessa voi joskus kuitenkin valvottavan näkökulmasta vaikuttaa olevan ristiriidassa hallintolain mukaisen viranomaisen neuvontavelvollisuuden kanssa. FA toivookin Finanssivalvonnan etsivän tasapainoa valvontatehtävänsä ja neuvontavelvollisuuden välillä. Riskiperusteinen valvonta edellyttää onnistuakseen myös ennakoivaa keskustelua valvottavien kanssa.

Ennakoiva keskustelu ja olemassa olevan informaation hyödyntäminen ei ainoastaan lisää oikeusvarmuutta, vaan voi osaltaan merkittävästi edesauttaa pankkien toimintaa. Valvojan toimet ovat usein sisällöllisesti valitettavan vaikeasti ennakoitavissa, ja tämä koskee erityisesti SSM-valvojan tarkastustoimintaa. Finanssivalvonta voisi osaltaan tukea pankkisektorin sujuvaa resurssienhallintaa vaikuttamalla valvontatoimien sisällön ja menettelyjen viestintään. Tämä tehostaisi resurssien käyttöä pankeissa ja voi siten osaltaan positiivisesti heijastua myös lainoitukseen yrityksille ja kotitalouksille. Samansuuntaisesti vaikuttaisi myös se, että Finanssivalvonta osallistuisi nykyistä aktiivisemmin SSM-valvojan tekemien tarkastusten suorittamiseen ja mm. taustoittaisi etukäteen tarkastustiimeihin osallistuvia ulkomaisia valvojia Suomen asunto- ja rahoitusmarkkinoiden erityispiirteistä kuten asunto-osakeyhtiörakenteesta. Tämä osaltaan edistäisi tarkastusten sujuvuutta ja vähentäisi valvottavan kokemaan tarpeetonta hallinnollista rasitetta ja voisi osaltaan edesauttaa myös valvonnan riskiperusteisuuden lisäämistä.

Ennakoitavuuden lisääminen olisi osa sellaista valvojan toimintakulttuuria, joka perustuisi nykyistä enemmän valvoja-valvottava -dialogiin ja lisäisi pankkien mahdollisuuksia kehittää toimintaansa mm. rahoituksen myönnössä. Parempien rahoitusmahdollisuuksien kautta se lisäisi pankkien mahdollisuuksia koko talouden kasvun tukemisessa.

Finanssivalvonta on katsauskaudella osallistunut aktiivisesti luottolaitoslainsäädännön laadintaan ja antanut lausuntoja lainsäätäjälle. Tällaisessa lainsäädännön kehittämisessä olisi perusteltua ottaa huomioon nykyistä enemmän pankkien luotonmyöntömahdollisuuksien tukeminen ja pankkien hallinnollisen taakan vähentäminen. Jokainen ylimääräinen työsuorite, jonka sääntelyn ja valvojan vaatimusten täyttäminen tuo mukanaan, on pois pankkien muusta resurssienkäytöstä. Olisikin tärkeää suunnitella säädökset niin, että ylimääräisiä velvoitteita ei synny. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sellaisten velvoitteiden välttämistä, joiden tavoite on jo jonkin toisen säädöksen asettamalla velvoitteella tullut täytetyksi.

Oikein ja harkitusti toteutettuna edellä mainittu pankkien liiketoiminnan huomiointi ei vaarantaisi talouden vakautta tai muita Fivan valvonnallisia tavoitteita.

FINANSSIALA RY

Laura Welling

Johtaja